

Kasvun ja oppimisen lautakunta 29.09.2021 § 4

§ 4

Vuoden 2022 Espoo-strategian linjaukset ja tavoitteet sekä talousarvioehdotus ja vuosien 2022 - 2024 taloussuunnitelma, Kasvun ja oppimisen lautakunta

Valmistelijat / lisätiedot:
Penttinen Jukka
Penttinen Tero
Turunen Jaana M
Erma Tapio
Nurmi Juha
Lehtomäki Kristina
Mattila Virpi
Peltonen Anne
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta tekee vuoden 2022 talousarviota ja vuosien 2022 - 2024 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa vastaukset raha-asia-aloitteisiin liitteen mukaisesti sekä vastaa vammaisneuvoston vuoden 2022 talousarviota koskeviin esityksiin.

Käsittely

Esittelijän tekemä muutos on huomioitu pöytäkirjan liitteessä.

Puheenjohtaja Räf Hietanen-Tanskasen, Saikkosen, Lönnqvistin ja Klingin kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta pitää tärkeänä, että Espoon tuottavuutta ja talouden tasapainoa parannetaan suunnitelmallisesti tulevina vuosina. Koronapandemia on kuitenkin aiheuttanut mittavan oppimisvelan, jonka purkaminen edellyttää merkittäviä lisäpanostuksia tulevina vuosina.

Lautakunta painottaa, ettei lasten ja nuorten palveluita tule heikentää vaan säästötoimet tulee hakea toimintoja uudelleen järjestelemällä, tilojen yhteiskäyttöä lisäämällä sekä naapurikuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistämällä. Lisäksi kaupungin tulee aktiivisesti käydä neuvotteluja valtion kanssa kaupungin talouspohjan vahvistamiseksi.

Kasvun- ja oppimisen lautakunta painottaa, ettei opetukseen, avustajapalveluihin ja lukionkurssitarjontaan tule kohdistaa leikkauksia. Lautakunta myös edellyttää, että kolmiportaisen tuen piiriin kuuluvien

oppilaiden tarvitsema tuki toteutuu. On myös lisättävä digitaalisia menetelmiä oman äidinkielen opetuksen järjestämiseksi.

Lautakunta tukee monipuolisen varhaiskasvatuksen toteuttamista Espoossa. Yksityisen palvelutuotannon osuutta tulee lisätä, koska se vähentää kaupungin omaa investointitarvetta varhaiskasvatuksessa. Lautakunta pitää myös tärkeänä kotihoidontuen Espoo-lisän säilyttämistä sekä iltapäivätoiminnan jatkamista nykyisen kumppanuusperiaatteen pohjalta. Vaikuttavien säästötoimien aikaansaamiseksi, lautakunta edellyttää virkamiehiltä vaihtoehtoisia esityksiä koko kaupungin tasolla tuottavuuden parantamiseksi.

Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin tilojen vuokranmääräytymisperusteet tuodaan uudelleen arvioitavaksi, jotta sisäisten vuokrien osuutta voidaan hillitä eikä kohtuuton vuokrien nousu pakota tekemään leikkauksia lasten ja nuorten palveluista. ”

Walls Hellströmin ja Hopsun kannattamana teki seuraavan lisäsehdotuksen:

”Lautakunta edellyttää, että lähikoulujen vahvistaminen erityisoppilaiden osalta tulee tapahtua aina riittäväillä määrällisillä ja laadullisilla resursseilla, oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden. Tämä voi tarkoittaa myös sitä, että tukea tarvitsevan lapsen tai nuoren koulu ei välttämättä aina ole hänen lähikoulunsa.”

Saikkonen puheenjohtaja Räfin, Hopsun, Hellströmin, Wallsin ja Klingin kannattamana teki seuraavan lisäsehdotuksen:

”Kasvun ja oppimisen lautakunta painottaa, ettei opetukseen, avustajapalveluihin, oppilashuoltoon tai lukion kurssitarjontaan tule kohdistaa leikkauksia. Päinvastoin oppilashuoltoa tulisi vahvistaa koronan jälkihoito huomioiden.”

Hopsu Hagerlundin ja Wallsin kannattamana teki seuraavan lisäsehdotuksen:

”Lautakunta pitää tärkeänä, että toimet lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivielan kuromiseksi jatkuvat valtion koronarahoituksen lakattuakin ja henkilöstökuluista suhteessa oppilas-, opiskelija-, lapsi- ja nuorisomäärään ei siksi säästetä.

Lautakunta haluaa varmistaa, ettei perusopetuksen tai toisen asteen ryhmäkoko kasva ja että lukiopaikkoja lisätään tarvittaessa siten, etteivät sisäänpääsykeskiarvot lukiossa koho. Lautakunta haluaa varmistaa kolmiportaisen tuen onnistuneen toteutuksen. Jokaisen tulee saada erityisopettajan /erityisvarhaiskasvatuksen opettajan tukea tai pienryhmäopetusta tuen tarpeen mukaisesti. Oppilashuollon resurssit turvataan ja panostetaan riittävien rekrytointien toteutumiseen (ei täyttämättömiä vakansseja). Suomen harrastusmalli toteutetaan siten, että jokaisella espoolaisella lapsella ja nuorella on mieluisa harrastus. Taiteen perusopetukselle varmistetaan lasten ja nuorten määrää vastaavat kasvavat resurssit. Nuorisotyön resursseja lisätään tukemaan nuorten hyvinvointia ja ennaltaehkäisemään kiusaamista ja väkivaltaa myös koulujen kanssa yhteistyössä.

Lautakunta toivoo, että väistöratkaisuihin varataan riittävät resurssit siten, että kouluja ei jouduta pilkkomaan kovin moniin yksiköihin, jotta niiden toiminnan laatua ei riskeerata.”

Vanhanen puheenjohtaja Räf ja Klingin kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta pitää tärkeänä, että Espoo edistää aktiivisesti oppilas- ja opiskeluhuollon sujuvaa toimintaa ja saavutettavuutta ennen ja jälkeen sosiaali- ja terveystieteiden toteutumisen sekä sen aikana.

Lautakunta katsoo, että oppilas- ja opiskeluhuollon siirtyminen maakuntien vastuulle vaarantaa palveluiden saavutettavuuden ja täten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilanteessa, jossa tulisi keskittyä koronan aiheuttaman oppimis- ja hyvinvointivelan paikkaamiseen.”

Hopsu Hellströmin ja Wallsin kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen:

”Henkilöstömäärä: perusopetus 3,7M€ lukio-opetus 260 000€ varhaiskasvatus 65 000€ Oppilashuollon ja erityisopetuksen resurssit 500 000€”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko puheenjohtaja Räf tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Wallsin tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Saikkosen tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Hopsun tekemä ensimmäinen lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Vanhasen tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Hopsun tekemä toinen lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että lisäysehdotuksesta on äänestettävä.

Äänestyksessä Hopsun lisäysehdotuksen puolesta äänesti 5 jäsentä, 5 vastusti lisäysehdotusta, 2 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja äänesti ehdotusta vastaan.

Puheenjohtaja totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan viidellä äänellä viittä ääntä vastaan, kahden äänestäessä tyhjää, hylänneen Hopsun lisäysehdotuksen puheenjohtajan äänen ratkaistaessa. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta teki vuoden 2022 talousarviota ja vuosien 2022 - 2024 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi vastaukset raha-asia-aloitteisiin liitteen mukaisesti sekä vastasi vammaisneuvoston vuoden 2022 talousarviota koskeviin esityksiin.

Lisäksi lautakunta totesi seuraavaa:

Lautakunta pitää tärkeänä, että Espoon tuottavuutta ja talouden tasapainoa parannetaan suunnitelmallisesti tulevina vuosina. Koronapandemia on kuitenkin aiheuttanut mittavan oppimisvelan, jonka purkaminen edellyttää merkittäviä lisäpanostuksia tulevina vuosina.

Lautakunta painottaa, ettei lasten ja nuorten palveluita tule heikentää vaan säästötoimet tulee hakea toimintoja uudelleen järjestelemällä, tilojen yhteiskäyttöä lisäämällä sekä naapurikuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistämällä. Lisäksi kaupungin tulee aktiivisesti käydä neuvotteluja valtion kanssa kaupungin talouspohjan vahvistamiseksi.

Kasvun- ja oppimisen lautakunta painottaa, ettei opetukseen, avustajapalveluihin ja lukionkurssitarjontaan tule kohdistaa leikkauksia. Lautakunta myös edellyttää, että kolmiportaisen tuen piiriin kuuluvien oppilaiden tarvitsema tuki toteutuu. On myös lisättävä digitaalisia menetelmiä oman äidinkielen opetuksen järjestämiseksi.

Lautakunta tukee monipuolisen varhaiskasvatuksen toteuttamista Espoossa. Yksityisen palvelutuotannon osuutta tulee lisätä, koska se vähentää kaupungin omaa investointitarvetta varhaiskasvatuksessa. Lautakunta pitää myös tärkeänä kotihoidontuen Espoo-lisän säilyttämistä sekä iltapäivätoiminnan jatkamista nykyisen kumppanuusperiaatteen pohjalta. Vaikuttavien säästötoimien aikaansaamiseksi, lautakunta edellyttää virkamiehistöltä vaihtoehtoisia esityksiä koko kaupungin tasolla tuottavuuden parantamiseksi.

Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin tilojen vuokranmääräytymisperusteet tuodaan uudelleen arvioitavaksi, jotta sisäisten vuokrien osuutta voidaan hillitä eikä kohtuuton vuokrien nousu pakota tekemään leikkauksia lasten ja nuorten palveluista.

Lautakunta edellyttää, että lähikoulujen vahvistaminen erityisoppilaiden osalta tulee tapahtua aina riittäväillä määrällisillä ja laadullisilla resursseilla, oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden. Tämä voi tarkoittaa myös sitä, että tukea tarvitsevan lapsen tai nuoren koulu ei välttämättä aina ole hänen lähikoulunsa.

Kasvun ja oppimisen lautakunta painottaa, ettei opetukseen, avustajapalveluihin, oppilashuoltoon tai lukion kurssitarjontaan tule kohdistaa leikkauksia. Päinvastoin oppilashuoltoa tulisi vahvistaa koronan jälkihoito huomioiden.

Lautakunta pitää tärkeänä, että toimet lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivelan kuromiseksi jatkuvat valtion koronarahoituksen lakattuakin ja henkilöstökuluista suhteessa oppilas-, opiskelija-, lapsi- ja nuorisomäärään ei siksi säästetä.

Lautakunta haluaa varmistaa, ettei perusopetuksen tai toisen asteen ryhmäkoko kasva ja että lukiopaikkoja lisätään tarvittaessa siten, etteivät sisäänpääsykeskiarvot lukiossa kohoa. Lautakunta haluaa varmistaa kolmiportaisen tuen onnistuneen toteutuksen. Jokaisen tulee saada erityisopettajan /erityisvarhaiskasvatuksen opettajan tukea tai pienryhmäopetusta tuen tarpeen mukaisesti. Oppilashuollon resurssit turvataan ja panostetaan riittävien rekrytointien toteutumiseen (ei täyttämättömiä vakansseja). Suomen harrastusmalli toteutetaan siten, että jokaisella espoolaisella lapsella ja nuorella on mieluisa harrastus. Taiteen perusopetukselle varmistetaan lasten ja nuorten määrää vastaavat kasvavat resurssit. Nuorisotyön resursseja lisätään tukemaan nuorten hyvinvointia ja ennaltaehkäisemään kiusaamista ja väkivaltaa myös koulujen kanssa yhteistyössä.

Lautakunta toivoo, että väistöratkaisuihin varataan riittävät resurssit siten, että kouluja ei jouduta pilkkomaan kovin moniin yksiköihin, jotta niiden toiminnan laatua ei riskeerata.

Lautakunta pitää tärkeänä, että Espoo edistää aktiivisesti oppilas- ja opiskeluhuollon sujuvaa toimintaa ja saavutettavuutta ennen ja jälkeen sosiaali- ja terveystieteiden toteutumisen sekä sen aikana.

Lautakunta katsoo, että oppilas- ja opiskeluhuollon siirtyminen maakuntien vastuulle vaarantaa palveluiden saavutettavuuden ja täten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilanteessa, jossa tulisi keskittyä koronan aiheuttaman oppimis- ja hyvinvointivelan paikkaamiseen.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Selostus

Vuoden 2022 talousarvion sekä vuosien 2023–2024 taloussuunnitelman kehysohje on laadittu epävarmassa taloudellisessa tilanteessa. Koronaviruksen osalta ollaan edelleen leviämisvaiheessa. Palvelu-, tapahtuma ja kulttuurialalla on vielä mittavia rajoitustoimia ja työttömyys on edelleen huomattavasti koronaa edeltävää aikaa korkeammalla. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut voimakkaasti. Yritysten ja kuluttajien luottamus on kuitenkin korkealla ja talous on lähdössä hyvään kasvuun vuoden 2021 ja 2022 aikana. Riskinä on kuitenkin Delta- tai muiden varianttien voimakas tartuttavuus ja saadaanko rokotekattavuus nopeasti parantumaan yli 12-vuotiaiden ikäluokissa.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksessa suositeltiin, että talouden tasapainottamisen ja tuottavuuden Tatu 2 -ohjelman tavoitteiden toteutuminen on välttämätöntä taloudellisen kestävyuden saavuttamiseksi sekä kaupungin ja konsernin talouden tasapainottamiseksi. Kaikkien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tulee sitoutua talouden tasapainottamistavoitteiden toteuttamiseen.

Kaupunginhallitus 25.5.2020 päätti, että laaditaan Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus- ja sopeutusohjelma, jolla suunnitelmallisesti parannetaan Espoon tuottavuutta ja talouden tasapainoa 2020–2025 siten, että saavutetaan vähintään elo-syyskuussa päätettävä euromääräinen vuositason sopeutus käyttötalouteen seuraavan valtuustokauden loppuun mennessä.

Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelma valmisteltiin tiiviissä yhteistyössä toimialojen ja tulosyksiköiden kanssa syksyllä 2020. Valtuusto päätti Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus- ja sopeutusohjelmasta 18.10.2020.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksessa todettiin, että Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelman toteuttaminen on välttämätöntä kaupungin ja konsernin talouden tasapainon saavuttamiseksi. Kaupungin johdon ja henkilöstön sekä luottamushenkilöstön tulee määrätietoisesti jatkaa tasapainotus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteuttamista. Vuosien 2022–2024 kehys perustuu Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma tavoitetasoihin ja toimenpiteisiin.

Kehysohjeessa ja laskelmissa ei ole huomioitu Sote- ja pelastustoimen uudistusta, se huomioidaan kaupunginhallitukselle 11.10.2021 vietävässä kehyksessä.

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarvioehdotuksen lähtökohdat vuodelle 2022

Sivistystoimen toimintatulot vähenevät n. 0,8 milj. eurolla eli n. 2 prosentilla vuoden 2021 muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen vähenemistä aiheuttaa pääasiassa hankeavustusten määrän väheneminen.

Toimintamenot kasvavat n. 17,4 milj. eurolla eli n. 2,4 prosentilla vuoden 2021 muutettuun talousarvioon verrattuna. Menojen kasvu aiheutuu pääosin henkilöstökulujen sekä kiinteistömenojen kasvusta.

Tulosyksiköt ovat noudattaneet tiukkaa menokuria annetun kehyksen sisällä optimoiden toiminnan laajuutta, painopisteitä ja sisältöä. Toimintaa tehostetaan järjestämällä palvelut vähemmin resurssein laajemmalle asiakasjoukolle.

Organisaatiomuutos aiheuttaa joiltakin osin sen, että vuoden 2021 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2022 talousarvioon nähden.

Päätöshistoria